

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaalbaar van vier tot vier maanden.

Voor de Stad fr. 1-30
Voor den buiten " 1-75
Voor 't vreemde " 2-25
Per maand voor de stad alleen . . . 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDEMAKINGEN

De bekenmakingen betalen 10 centim den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 10 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtvy toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

JULY 1861.

De Konvoijen met een * geteelekt, zyn Eaprestreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen.	5-00	8-35**			
Brussel, langs Denderleu.	7-00	11-43	2-20	5-00	7-40
Mechelen, Antwerpen.	5-00	8-53**	11-43	2-20	5-00 7-40** Mechel.
Lier.	8-00	8-00	2-20		
Dendermonde.	5-00	7-00	8-53**	11-43	2-20 5-00
Aelst.	7-00	11-43	2-20	5-00	7-40

Lokeren.	5-00	7-00	11-43	5-00	
Nin., Geerdardsb. Less., Aeth.	7-00	1-23	langs Doornik.	5-00	
Brugge, Oostende.	6-15	9-15	1-50	4-53	6-33
Kortryk, Moskr., Doorn., Ryss.	6-00	9-20	1-25	**	4-40
Douai, Atrecht, Amiens, Parys.	6-00	9-20	1-25	**	4-40
Kales.	6-00	9-20	7-10		
Bergen, Quievrain.	7-00	1-23	langs Doornik.	5-00	
Manage, Charleroi, Namen.	7-00	1-23	langs Doornik.	5-00	
Leuven, Thienen, Luik, Verv.	5-00	8-53	11-43	2-20	5-00 Thien. 7-40**
Landen.	5-00	8-53	11-43	2-20	
Keulen, Aken.	8-53	11-43	Aken 7-40		
Gladb., Duss., Cref. Ruhrort.	8-53				

LAND VAN WAES.					
Van Gent naer Antwerpen.	6-10	9-00	10-20	2-50	4-20 8**
Van Antwerpen naer Gent.	5-30	8-50	10-50	2-50	4-50 7-50**
EELCLOO.					
Van Gent naer Eelcloo.	7-35	10-00	5-35	8-40	
Van Eelcloo naer Gent.	5-25	8-15	12-50	5-40	
AUDENAERDE.					
Van Gent naer Audenaerde.	9-25	2-25	7-43		
Van Audenaerde naer Gent.	7-20	12-15	6-00		
SAINT GHISLAIN.					
Van Sint-Ghislain naer Leuze.	8-50	5-10	7-50		
Van Leuze naer Sint-Ghislain.	10-10	6-00			

STAETKUNDE

TOESTAND VAN EUROPA.

Het groot huishouden van Moeder Europa, ligt leelyk in de war. Alle goede en regtzinnige verstandhouding is verbroken. De huichelary, de fyne listen, de hairklieveryen hebben er zich meester van gemaekt, en men twist er vol op. Boven, beneden, in de keuk, in den kelder, het is overal in rep en roer. Elk wilt er meester spelen en hoogspreken. De intrigues, de drukking, de omkooperyen zyn aen wie de slimsten, en als men er zich ergens op de trappen te gemoet komt, men geeft zich met de grootste beleefdheid van de wereld en altyd met het gewoonelyk etiquette, oorvegen die klinken lyk chineesche schyven: De duivel zit er in met vel en vleesch, geen middel om er uit wys te komen: De toren van Babel in de negentiende eeuw.

En waarlyk de toestand van het oud Europa, levert een aerdig uitzigt op. Het keizerryk als bewegingspunt, van een nieuw omroerende stelsel, onder den naem van nieuw volkenregt, doet sints een tiental jaren aen die oude sloor, geweldige stuiptrekkingen ondergaen. Zy heeft de koorts op het lyf en al de purgatieven en katalasmes, haer door het staetkundige « thérapeutique » of geneeskunst toegediend, zyn moederkenszalve. Het gift haer ingedrongen door het keizerryk, overheerscht alles; de gal is in het bloed geloopt en geheel zynen staet voerspelt eenen grooten stryd tegen de kwael, waer van het is aengetast.

Het is inderdaed een eigenaerdig spektakel, als dit groote lichaem, in midden het doodsgaveer tegen zyne rampen te zien worstelen; al zyne lidmaten zich zien te samentrekken, wenden en keeren, kronkelen lyk iemand die in eenen aenval van hoofdziekte zich langs den grond wegsleept. Het hart alleen, dat Vrankryk is, schynt aen dien hevigen bloedslag, waervan Oostenryk, Duitschland, Rusland en Engeland zelve, zoogeweldig geschokt worden, niet te lyden. Een soort van kalmte beheerscht de oppervlakte en de stroom die naer dit herte vloeit, stort in de diepte om zyne verwoesting, hoe meer verdokken hoe krachtiger aen te rigten.

Oostenryk, die voor heen zoo magtige staet, eeuwen lang gekluisterd aen den wil van een despot, en terneergedrukt door staet en vuer: « de medeplichtigen der logen die het menschedom, verslaeft en maertelt. » Oostenryk handgemeen met de volken, welke hy zich als eene eigendom, hem by Godes regt gegeven, aenschouwen, belooft, vleit, en dreigt: Al om niet. Eene magt hooger dan de zyne, verbreekt de banden der willekeur, door snoodheid en geweld saemgesmeed!

Rusland, door een onnatuerlyk stelsel, worstelt hier voor de afschaffing van het knechtschap, daer voor de slaverny. Polen onderdrukt, zyne zoonen vermoord, zyn goed verbeurt, ten prooi aen al de baldadigheden, aen al de dierlykheden der kozaken, vringt zich in de noodkreet en roept vrael.

Itaeljen, overgeleverd aen al de gruwelen van een inlandschen oorlog, verspeelt zyne levende kracht, tegen de huichelary van eenen heerschtigen, die met de woorden van vryheid en onafhankelykheid, in den naem van het volk, het oostenryksche juk volhoudt, en het zoo veel te meer afschuwelyker maekt, daer het min openhartig beleden wordt. Het order wordt hersteld, namens de vryheid; de rust heerscht namens de vryheid; dorpen en steden worden aen de vlammen ten prooi gegeven; gevangzettingen en doodsuitvoeringen, zonder vonnissen; den oogst vernietigt, de velden verbrand: De Eenheid op de puinen, « dit alles in den naem van een galantuomo, die ons van volk en vryheid spreekt » en met volk en vryheid spot, als ooit er iemand me spotte.

Is dit niet de volkomene ontroering, waeraen de oude en goede vrouw Europa, ten prykel is? Kan zy van eene zoo geweldige ziekte terug keeren? Ongetwyfeld neen. Eene groote krisis moet het natuerlyk gevolg er van wezen en wanneer de omwenteling volop plaats zal hebben, en dat hare lighaamsverandering het onmisbaar gevolg er moet van wezen, zullen wy haer terug zien, in het harnas, omringd van talryke lyfwachten en op eenen triomfwagen, door het geweld voortgetrokken, of te wel zullen wy haer met de wereld aen hare voeten, met hemelschblauw en witte kleederen,

de palm des vredes in de hand, de vryheidskroon der volken op den schedel, aen den gezigtenden in eene wolk van engelen zien verschynen? Het keizerryk belooft het eerste; het volk wenscht het tweede. — Wie van beide zal gelyk hebben?

Intusschen men hier in midden Europa, het volk poogt te beschaven, door middel van zooveel het mogelyk is, het geld hem uit den zak te halen, en het te verarmen, om des te gemakkeliker het woord te kunnen voeren, ziet men, in Turkye, een man opkomen, die eenen geheel anderen weg neemt, om de beschaving dezer natie, in te gaen.

In Vrankryk, kost de beschaving aen het land, op tien jaren 8 milliards, of acht mael duizend miljoen. In Itaelje, met het zelfde stelsel, op twee jaren, 1200 miljoen. De europeesche beschaving begint altyd met aen de kontribubelen, schrikkelijk geld te kosten. Van het eerste keizerryk te beginnen, kan men den graad der beschaving afleiden van het cyfer der pachten en lasten, door den burger betaeld, zoowel, dat de beschaving volmaekt zal wezen, als al de duiten aen het volk zullen ontstolen zyn, en dat het woord van: *Alle man ach!* nog eens nieuw zal worden.

In Turkeije is er een barbaer, gelyk wy dat heeten, op den troon gekomen, die om zyn volk te beschaven, begonnen is, met eene voorbeeldeloze belangloosheid te toonen voor zich zelve. Hy is begonnen met zyne 400 bedienden af te schaffen, en zyne 200 wyvenweg te zenden. Hy had 400 paerden voor den dienst van het hof, deze paerden zyn aen het leger ten geschenke gegeven. Zyne civiele lyst, welke op 25 miljoen uitliep, heeft hy op acht miljoen doen brengen, en hy heeft niets meer gehouden, als hetgeen hy stipt noodig had om voort te doen. Al de diamanten en andere kostelyke gesteenten, ryke sieraden, koninglyke rytuigen, welke te samen eene weerde van honderde miljoenen zullen uitmaken, heeft hy ten geschenken aen de staets schatnist gegeven om hen, in goede en gangbare munt te verkeeren. Daerenboven heeft hy een pensioen van den staet voor zyne moeder geweigerd, welke op

CHARLOTTE CORDAY.

UIT LAMARTINES HISTOIRE DES GIRONDINS.

(4^e Vervolg. — Zie N. 23, 26, 27 en 28.)

De vaderlandsliefde maekte deze mannen noch dierlyk noch gevoelloos. Hunne zedigheid scheen evenzoer gekwetst als die van Charlotte Corday by dit onwillekeurige lyden harer onschuld. Zy smeekte hen, hare handen los te maken, op dat zy haer kleed weder mogt in order brengen. Een hunner ontbond hare boeijen, met afgewend gelact. Zoodra hare handen vry waren, keerde Charlotte zich naer den wand en bragt hare kleeding in orde. Men nam het oogenblik, dat hare handen vry waren te baet, om haer heure antwoorden te doen onderteekenen. De koorden hadden diepe blauwe striemen op hare armen gemaekt. Toen men haer op nieuw wilde boeijen, verzocht zy hare bewakers om haer te vergunnen hare mouwen neder te stroopen en handschoenen aen te mogen doen, ten einde onnoedige foltering voor hare doodstraf te ontgaen. De blik en de toon van het arme meisje waren, toen zy hare regters dit verzoek deed, en hare verkleurde handen hen toonde, van dien aard, dat Harmand zyne tranen niet kon weêrhouden en heenging om ze te verbergen.

Zy werd vervolgens naer de gevangenis gebragt, en in haer gezigt bevaekt door twee gendarmen, zelfs gedurende den nacht; zy verhiel zich, maer vergeefs tegen deze ontwyding harer sekse. Het komiteit van algemeen welzyn haeste zich met haer proces en doodstraf. Van hare ellendige legerstede hoorde zy de openbare omroepers in de straten het verhaal van den moord rondroepen, en de vervloeking der menigte die duizend dooden aen de moordenaers toewenschte. Charlotte nam die kreten des volks niet op als de uitspraak der nakomelingschap, en na den afschuw, dien zy inboezemende, voorzag zy hare vergodding. Het was in dezen geest dat zy aen het komiteit van algemeen welzyn het verzoek schreef, om zich te mogen doen afbeelden.

Montané, de voorzitter der revolutionaire regthbank, kwam des morgens om de gevangene te ondervragen. Door hare jeugd en schoonheid getroffen,

en van de opreghtheid harer dwceery overtuigd, die meestal den moorde-naer onschuldig maekt in de oogen der menschelyke geregtigheid, zocht hy haer leven te redden. Hy rigtte zyne vragen zoo in, en gaf heimelyk aen hare antwoorden zulk eenen zin, dat zy aen hare regters eer krankzinnig dan misdadig moest voorkomen. Charlotte bleef dit medelydende voornemen des voorzitters steeds hardnekkig verydelen. Zy regtveerdigde hare daed. Men bragt haer vervolgens naer de Conciergerie over. Mevrouw Richard, de vrouw van den gouverneur der gevangenis, ontving haer met het medelyden, het welk hare jeugd en tegenwoordige toestand natuerlyk inboezemden. Door hare toegevendheid kreeg Charlotte papier, inkt en rust, waervan zy gebruik maekte om in haest eenen brief aen Barbaroux te schryven, waer in zy hem alle omstandigheden berigtte, die sedert hare komst te Parys voorgevallen waren, in eenen styl, waer in vaderlandsliefde, dood en vreugd onderen waren gemengd, gelyk leed en genoeg by den laetsten dronk op een afscheidsmael.

Haer brief aen haren vader, wien zy het laetste schreef, was kort, en vol genegenheid en gemoedsbeweging.

« Vergeef my, schreef zy, dat ik zonder uwe toestemming over myn leven beschikt heb. Ik heb vele onschuldige slagtoffers gewroken, en vele jammeren voorgekomen. Het volk, eenmaal van zynen waen terug gekomen, zal zich verheugen dat het van eenen dwingeland bevryd is. Zoo ik trachtte u te doen gelooven, dat ik my naer Engeland ging begeven, het was omdat ik wenschte onbekend te blijven. Ik vond dat het onmogelyk was; maer ik hoop dat men u geen kwaed zal berokkenen. In allen gevallen heb gy verdedigers te Caen. Ik heb Gustave Doucet de Pontecoulant tot mynen advocaat gekozen. Een aanslag, als de myne, kan niet verdedigd worden; het is blootelyk voor den vorm. Vaerwel, waarde vader! Ik smeek u om uwe vergiffenis, of liever om u in myn lot te verheugen. Myne zaak is edel. Ik omhels myne zuster die ik met geheel myn hert bemin. Vergeet niet dit vers van Corneille:

« Le crime fait la honte, et non pas l'échafaud! »

« Morgen ochtend om acht uren word ik verhoord. » Deze zinspelng op een vers van haren overoud oom, scheen door haren vader aen dien doorlichtigen naem, en den heldenmoed van haer bloed, te herinneren, haren dood onder de beschutting van den beschermgeest van haer geslacht te stellen.

Den volgenden morgen, om acht ure, kwamen de gendarmes, om haer

naer de revolutionaire regthbank te voeren; het vertrek bevond zich boven de gewelven der Conciergerie. Voor zy zich daer heen begaf, bragt zy heur hair en hare kleeding in orde, ten einde den dood met waardigheid te gemoet te gaen; vervolgens zeide zy, met eenen glimlach, tot den gouverneur, die haer hystond in het maken van deze toebereidsels:

Mynheer Richard, ik verzoek u te willen zorgen dat myn onthyt gereed is als ik van boven kom; myne regters hebben ongetwyfeld haest. Ik wenschte myn laetste mael met mevrouw Richard en u te houden.

Het uer van haer verhoor was den avond te voren te Parys bekend. Nieuwsgierigheid, afschuw, belangstelling en medelyden hadden eene ontzaggyke menigte naer het geregtshof gelokt, zoo dat alle toegangen volgepijpt waren. Toen de gevangene nader kwam, steeg een dof gemompel uit die menigte op, als eene vervloeking over haren naem. Maer, pas was zy door de menigte heen geraekt, en had zy ieder oog door hare uitstekende schoonheid getroffen, of dat gemompel des toorns verkeerde in eene gewaerwording van mededoogen en bewondering.

Toen zy op de bank der beschuldigen plaats had genomen, werd haer gevraagd of zy eenen verdediger had. Zy antwoordde dat zy dien pligt aen eenen vriend had opgedragen, maer, hem niet tegenwoordig ziende, veronderstelde dat hy zynen moed verloren had. De voorzitter benoemde nu voor haer amts halve eenen verdediger, den jongen Claveau Lagarde, sedert beroemd om zyne verdediging der koningin, en reeds bekend om zyne welsprekendheid en zynen moed in tyden, toen de advocaat de gevaren der beschuldigen deelde. Lagarde plaette zich aen de balie. Charlotte zag naer hem met oplettenheid en ongerustheid, als of zy vreesde dat haer verdediger om haer leven te redden, hare eer mogt in de weegschaal stellen. De weduwe van Marat legde onder tranen en snikken hare getuigenis af. Charlotte, aengedaen door de droefheid der vrouw, brak hare getuigenis af door den uitroep:

— Ja, ja, ik heb hem gedood.

Toen verhaelde zy de voornemens die hwer daed, reeds dry maanden te voren besloten, haer voornemen om den dwingeland te vellen in het midden der conventie, en de list die zy gebruik had, om hem te kunnen naderen.

Zy eindigde met deze woorden:

— Ik heb één mensch gedood om honderd duizend te redden. Ik was eene republikeine lang voor de omwenteling.

De openbare aanklager haer verweten hebbende dat zy het mes beneden-

00,000 piasters in de maand beliep of 80,000 francs, zeggende dat, als zyne moeder iets van doen had, dat het aen hem was van het haer te geven. Wat zegt gy daer van? Dat zyn middelen van beschaving, welke wy nog niet kenden.

Doch dat die Barbaer voorzigtig is, nieuwe middelen zyn moeijelyk om te doen aennemē, en zoo hoog geplaatst zyn, zonder charlatanisme uit te steken, de oogten te verblinden door buitengewoone dingen, zonder de menschen het vel af te stroopen, die te kraken — lyk onze goede Lafontaine zegt, als hy van zyne puijen spreekt — is altyd zeer gevaerlyk en van nu af, twyfelē wy of een zoo weldenkend man, er zyn vel niet gaet aen verspelen. Had Napoleon III, Vrankryk by zynen zak niet genomen, waer zou de man op heden zitten. Of zyn de barbaren misschien meer mensch als wy! 't Is moeijelyk te gelooven, de menschen zyn overal gelyk. Men moet ze bedriegen of er van bedrogen worden, men moet ze neêrleggen om zelve regt te blyven, slagen om niet geslagen te worden? Dan, als zy geringeld zyn, pas maer op of zy dragen u in de wolken, zingen triomfliederen en branden wierook. Ik herinner my dat pater Adrianus, de voestervader van Karel de Vyfde, Paus geworden, by zyn deugdzaam en eenvoudig leven, al zyne pligten, als hoofd der roomsche kerk vervulde, in de wereldstad veracht en miskent leefde: de Romeinen wilde veel pracht en geldverkwisting. De goede Adrianus, had een wal er van, en wat gebeurde er? Een dag hy was dood, en dat groote volk, de Romeinen, schreven op de deur van Adrianus dokter: *Eer aen den verlosser van Roomen!*

Wy wenschen den Grooten Turk, meer heil en zegen.

Stoomketels.

Het is de eerste maal niet dat wy op de noodwendigheid, zeggen wy de dringendheid van een streng onderzoek op Machinen en Stoomketels terug komen. In vroegere artikelen, hebben wy over dit punt van algemeene veiligheid, nog al ver uitgelopen, en genoegzaam de noodzakelykheid doen uitkomen, op dat ten minsten de wetten die deze stof beheerschen, stipt worden ten uitvoer gebracht.

In het grootste deel der nyverheidshuizen, wordt er met deze werktuigen omgegaan, als of er geen wet bestonde en de opzigtērs, die nergens te zien zyn, als het de kwestie geldt van eenen grooten pligt te kwyten, wachten zich wel, zich om zoo weinig te bewegen. Het voordeken van *«lact passer»* is niet uitgevonden voor de ganzen; en vinden onze regeerders er zich goed mede, dit is geene rede dat de opzigtērs er zich slecht om vinden. Na al, is er eenen grooten man geweest, die men in eene zatlappery, de politieke eerykheid genoemd heeft(?) en heeft die groote man gezien dat men aen de nyverheid geene palen moogt stellen, ofschoon het toen hier maer de weruren goldt, dit woord van zoo hoog gevallen, is niettemin eenen algemeenen regel geworden, eene soort van wet, welke men eerbiedigen wilt, vooral omdat het zoo gemakkelek is, van de nyverheid in den weg niet te loopen: De Sparten hebben de wet van Lycurgue, vyf honderd jaren geerbiedigd, en zie wat is Lycurgue by iemand, die zoo lange jaren, by ons, zulke schoone lessen in de zweinkunst heeft gegeven?

De wet op het toezigt der stoomtuigen, spreekt immers van zekere toestellen, die uitsluitelyk moeten gebruikt worden: Twee verzekerings-kleppen (*soupapes de sûreté*), waer van eenen voor de meester alleen moet toegankelyk wezen. Een noodfluit (*sifflet d'alarme*) die de kwantiteit water in den ketel aenduidt. Een waterpas die deze kwantiteit regelt. Een luchtmeter zonder drukking (*manomètre à air libre*).

De wet zegt, dat deze toestellen, in hunne werking niet mogen verhinderd worden. Dat het gewigt aen de kleppen, om de drukking in den ketel volgens de dikte der ketelplaten te regelen, niet mag overladen worden. Dat de kwik in de manomēter even eens deze drukking niet mag overtreffen.

waerts geluid had, om van den stoot wissel te zyn, zeide, dat zy zonder twyfel wel ervaren was in de misdaed. By deze veronderstelling, zoo strydig met al hare begrippen door haar gelyk te stellen met moordenaers van beroep, barste zy in de volgende kreet van verontwaardiging uit:

— O, het monster! hy houdt my voor eene moordenaar!

Vervolgens deed Fouquier Tinville den eisch, en kende haar de doodstraf toe. Haar advokaet stond op.

De gevangene, zeide hy, bekent de misdaed; zy beledigt dat zy die oorbadaetlyk heeft begaan, en bekent de stelligste byzonderheden. Burgers, dit is hare geheele verdediging. De onverstoorbare kalmte en volkomene zelfverloochening, geen berouw verradende in de tegenwoordigheid des doods, zyn in één opzigt, boven de menschelyke natuur, en kunnen enkel verklaard worden door de overdryving van het staatkundig fanatisme dat hare hand met den pijnjaerd wapende. Het staet aen u te beoordeelen, hoe zwaer zulk een onbewegelek fanatisme in de schaal der gerechtigheid moet wegen. Ik beveel de zaak aen de inspraak van ulieder geweten.

De jury sprak eenstemmig het doodvonnis uit. Zy hoorde die uitspraak zonder ontroering. De voorzitter, haer gevraagd hebbende of zy nog iets te zeggen had omtrent de natuur der straf, versmaedde zy hem te antwoorden, en wendde zich tot haren verdediger, zeggende op een zachten en vriendelyken toon:

— Mynheer, gy hebt my verdedigd zoo als ik het verlangde, en ik dank u daer voor. Ik ben u een bewys myner erkentelykheid en achting schuldig; ik bied u een aen uwer waardig. Deze heeren (op de regters wyzende) hebben juist myne bezittingen verbeurd verklaard. Ik ben in de gevangenis iets schuldig gebleven, en vermaak u de afdoening van die schuld.

Terwyl men haer ondervroeg, en hare antwoorden opteckende, bemerkte zy onder de toehoorders een schilder die hare gelaatsstreken schetste. Beledigelyk en met een glimlach keerde zy zich naer den kant des kunstenaers op dat hy de gelykenis te beter mogt treffen. Zy dacht aen de onsterfelykheid, en had hare plaats in de toekomst reeds genomen.

Achter den schilder bevond zich een jongeling, wiens blonde haren, blauwe oogen, en bleek gelaet, hem als een kind van het Noorden deed kennen. Hy stond op zyne teenen om de gevangene te beter te kunnen zien. By elk antwoord, door de mannelyke kracht en de regt vrouwelyke klank van Charlotte's stem, schudde en van kleur verwisselen. Niet in staet

De wet zegt, dat de opzigtērs, zich nopens deze eenvoudige noodigheden, zullen verzekeren, door bezoeken in de nyverheids-gestichten: Maer dat klappen ooden waren, men zou het aen de opzigtērs der machinen, geen twee maal moeten zeggen.

En nogtans, hoeveel etablissementen, door deze gemakkeleke voorschryvingen niet te volgen, verkeeren er in gevaer?

In hoeveel etablissementen, houdt men zich aen de bepaling der wetten? Wy kennen er die naer de kracht welke zy tot het bewegen hunner mekanieken noodig hebben, met twee atmosferen meer drukking in den ketel werken, als dat de dikte van het yzer toelaet; die derhalven het gegeven gewigt aen hunne soupapen overladen, en veelal verpligt zyn van met min water te werken, als de wet voorschryft. Zy zyn diensvolgens gehouden den *sifflet d'alarme* vast te stellen, en eene grootere som van kwik op de manomēter te zetten.

Wanneer er in eenen dergelyken toestand iet of wat aen ongelukken voortvalt, al ganw legt men de schuld op den werkman. 't Is de vuermaker die den dullen hond is, en elk roept: *Slaet dood!* Men ziet of men wilt niet zien, welke de positie van dien werkman is, tegen over den meester. Het grootste getal dezer heeren, vragen niet in wat staet de ketel zich bevindt, of de bepaelde drukking miskent is, en of de toestellen hunne wettelyke werking verrigten, zy zien maer of de machinen draaijen en het gevraagde produkt afleggen. De vuermaker is dan in eens moeijelykheid geplaatst, in welke hy langs den eenen kant het bevel van den meester moet braveren. Hy geeft meest altyd toe aen dezen laetsten: Het is het brood voor het huisgezien.

Wy lezen in de *Gazette van Gent* een feit voorgevallen by de heeren Van Hekke Vander Heyden, welke de grootste ongelukken zou te weeg hebben gebracht, indien het had moeten kwalyk gaen, zoo spreekt het blad.

De vuermaker zou zich van zynen post verwyderd hebben, om in eene naburige herberg te gaen drinken. Hy zou de noodfluit der machinen hebben vastgebonden, en de ketel alreeds gloeiend zou op eenige seconden by, ontplooft hebben.

Wy zyn ver van eenen werkman, die zynen pligt vergeet, te verontschuldigen, en vooral wanneer het de dronkenschap geldt, welke wy voor de grootste wonde aanzien van het werkmans leven, de feiten nogtans grooter maken, als dat zy zyn, is ook niet noodig. Zeggen wy de waarheid, zonder trompetten en dat er bestraft worde als 't zyn moet. Verder moeten wy ons den weerklank niet maken van gezegdens die geenen zin hebben.

De vuermaker zeg men, heeft de noodfluit vastgebonden. 't Is zeer waerschyntlyk dat die noodfluit reeds lang stond vastgebonden, want als hy dit voor het oogenblik gedaen had, dan zou hy niet nagelaten hebben van de soupapen inschelyks vast te stellen en het kraentjen van den manometer toe te draaijen, twee dingen die even zeer als de noodfluit het gevaer aenduiden. Wanneer de drukking de palen overschreidt, de soupapen zouden den doom laten vliegen en de kwik zou uit de manometer loopen, deze dan zou al zoo fel schuifelen als de noodfluit. Men spreekt daer nogtans niet van. Doch men zegt dat de ketel in gloei stond en dat eene overtollige drukking voor een ontploffing deed vreezen, daer hy voegende dat de toevallige aankomst van een anderen werkman, dit naby zynde ongeluk, ontdekt heeft.

Laten wy die verschillige dingen eens te samen leggen, zy zullen eene enkele groote waarheid aen den dag leggen, namelyk deze: dat de gebeurtenis sterk overdreven is, ofte wel dat deze tak van dienst in dit gesticht zeer onregelmatig is.

Verstaen wy ons goed.

1° Het feit is gebeurd al werkende, al de mekanieken waren in beweging. Indien de drukking in den ketel overtollig werd, hoewel den reguleator van het stoomtuig stipt is, is het niet mogelyk dat de saelheid der machinen niet vermeerderde, zoodanig dat men het moet gewaer worden? En «men is het maer toevallig gewaer geworden.»

2° Het stoomtuig al werkende verspeelt altyd eene zekere kwantiteit doom, welk door het insteken van versch water moet vernieuwd worden, zonder dat, by iedere slag van den piston, verflauwt de drukking. Slaet de piston 25 slagen op eenen minuut de kwantiteit van verspeelden doom zal 50

zyne gewaerwordingen te bedwingen wakte hy, onderscheidene malen, door zyne onwillekeurige uitroepingen, de afkeuring der menigte, en trok de oplettenheid der gevangene tot zich. Op het oogenblik dat de voorzitter het doodvonnis uitsprak, verhiel de jongeling zich met de houding van iemand die in zyn hert daertegen opkwam, en zoonk oogenblikkelek terug, alsof kracht hem begaf. Charlotte, onverschillig omtrent haer eigen lot, bemerkte die beweging. Zy gevoelde dat, in het oogenblik, waer op zy van geheel de aerde verlaten was, eene zich aen haer gehecht had, en dat zy, te midden dier vyandige menigte, een onbekenden vriend bezat. Zy dankte hem met eenen blik; het was haer eenige mededeeling aen de aerde.

Deze jonge vreemdeling was Adam Luix, een duitsch republikein, door de revolutionaire party te Mentz naer Parys afgeveerdigd, ten einde de bewegingen in Duitschland met die van Vrankryk te verbinden tot bevordering van de gemeenschappelyke zaak en van de vryheid der volken.

Naer de Conciergerie terugkeerende, waer uit zy weldra naer het schavot moest vertrekken, lachte Charlotte hare medegevangenen toe, die in de gangen verzameld en toegeloopten waer om haer te zien voorhy gaen. Zy zeide tot den goeverneur:

— Ik had gehoopt dat wy nog eens te samen zouden ontbeten hebben, maer de regters hebben my zoo lang gehouden, dat gy my vergeven moet dat ik myn woord heb moeten breken.

De scherpreger trad binnen. Zy vroeg hem haer eene minuut toe te staen om eenen brief te eindigen. Deze brief was geene daed van weekheid of ontroering, maer de uitdrukking van gekwetste vriendschap, niet een eenwig verwyrt wensche na te laten, nopens hetgeen zy dacht een lathertig verlaten te zyn. Hy was gerigt aen Doulet de Pontecoulant, dien zy hare tante gekend had, en dien zy geloofde vruchteloos geroepen te hebben om haer te verdedigen. Deze brief luidde als volgt:

«Doulet de Pontecoulant is een lafaerd, omdat hy geweigerd heeft my te verdedigen, terwijl het zoo gemakkelek was. Hy, die het gedaen heeft, heeft zyne taek met alle mogelyke weerdeghheid verrigt, en ik zal hem daer voor erkentelyk zyn tot aen myn laetste oogenblik.»

Hy, wien zy dus van den rand van het graf beschuldigde, dat de wrakneming niet verdienl. De jonge Pontecoulant, van Parys afwezigh zynde, had haren brief niet ontvangen: Zyne edelmoedigheid en zyn moed laten geen twyfel over, of hy zoude haer deze dienst bewezen hebben.

(Wordt voortgezet.)

mael verdobbeld zyn. Men begrypt dus dat op een paer minuten die drukking gevoelig moet verminderen, indien zy door het inspuiten van water en het vuurstoken niet herwonnen wordt.

3° Maer de ketel stond in gloei, zeg men. Indien de ketelplaten gloeiden — ik geloof het niet — dan zou het water zich plotselings tot stoom gevormd hebben, op eens de drukking zoo hoog gebracht hebben, dat de ontploffing onmiddelyk zou plaats hebben genomen en dat er hegenaemd geenen tyd zou geweest hebben, om gelyk de gazet het schryft, door eene doelmatige werking het ongeluk voor te komen.

4° Heeft de vuermaker de manometer afgesloten? Heeft hy de soupapen overladen van gewigt of vastgebonden? Of te wel hy heeft dit niet gedaen. Indien hy het niet heeft gedaen, dan kon de drukking niet overtollig zyn of te wel de soupapen zyn gestadig overladen en de kwantiteit van kwik overtreft de bepaelde drukking? Maer indien hy de soupape en manometer heeft afgesloten — 't geen slechts eene veronderstelling is, die ik maek, want er is geen spraek van — wat is er dan van de twee soupape geworden, die volgens de wet, voor den vuermaker moet ontoegankelyk zyn? Of te wel deze tweede klep, gelyk de eerste, moet overladen zyn geweest of zy moet den doom by te veel drukking hebben laten vliegen, en dan zou het gezang de alarm gegeven hebben? Heeft zy by te veel drukking den doom niet laten vliegen, dit is een bewys dat de kleppen gestadig overladen zyn, dat by gevolg de manometer ook meer kwik moet behouden, of dat deze tweede klep gelyk de eerste, voor de vuermaker, 't geen de wet verbiedt, toegankelyk is.

Er is dus in beide gevallen eene onregelmatige werking, geheel en al buiten de schikking der wet die deze gewichtige taek regelt.

In allen gevalle, denken wy dat de gebeurtenis, alhoewel strafbaer, veel hooger heeft doen schreeuwen dan het zyn moest.

Wy hebben over eenigen tyd geschreven, dat de nyverers veel te weinig prys hechten aen het vuermaken, dat het hun onverschillig is wie zy gebruiken, somtyds zelfs een koolvoeder, als het maer niet te veel moet kosten, dit is eene groote dwaling. Een man die het gevaer niet kent, en daerby niet betaeld wordt, kan weinig geruststellend zyn voor de meester, misschien is hier dit geval ook staende. Want een vuermaker, die werkman is en betaeld wordt voor zynen arbeid, zal zich aen zulk pligtvergeet niet schuldig maken.

Het Volk.

Hoort gy de keizer der franschen spreken? 't is in den naam van het fransch volk. De koningin van Engeland? In den naam van 't engelsch volk. De koning der Belgen? In den naam van het belgiesche volk. Al hunne besluiten, zyn in den naam van het volk: de ministers, de representanten, het leger, geheel den officielen bazar tot zelfs burgemeester en raedsheeren, spreken in den naam van het volk, ten voordeele van het volk. Hebben zy de staetspenningen verkwist, moeten zy de belastingen vermeerderen, het geld uit den zak der kontribuableen halen? 't is in den naam van het belgiesche volk. Wordt het budjet met eenige millioenen vergroot: Altyd in den naam van het belgiesche volk. Zyn er postjens en plaetsekens te geven tot vergelding van verslaving? Alweer in den naam van het volk: Wy besluiten, enz. Geene partyen zyn in tegenwoordigheid, of elk van hen spreekt in den naam van het volk. Het volk souverain! Het volk: de natie, de eenige en groote magt van het land. Het vaandel, den dekmantel van al de misbruiken, van al de onrechtvaardigheden, die er gepleegd worden.

Met wie lachen zy?

Indien men zich een dag veroorlofsden te vragen: «Gy spreekt van volk mynheeren? uw goevernement is een goevernement, door en voor het volk. Al wat gy doet, doet gy krachtens het volk, maer wie en waer is dit volk? Wat zou den zy ons antwoorden? «Het volk! zouden zy zeggen, dat is geheel de natie gelyk de Grondwet zegt» — die van in het begin eene logen vertell heeft. — Maer waer is die natie en op welke wyze spreekt gy in den naam van die natie? «Die natie, zouden zy zeggen, is tegenwoordig door de volksgekozene in de kamers; dus de kamers beslissen in zynen naem, de naem des volks.» — België heeft eene be-

DEEN OLIFANT.

De olifanten gaen gewoonlyk te samen, aldus vereenigd zyn zy niet gevaerlyk; dezelve ontmoetende behoeft men niet bevreesd te zyn. Maer in een zeker tydstip van het jaar scheiden zich eenigen van den troep, welke schynen van eene soort dolheid aengetast te zyn. Wee dan den inwoonērs die zich op den weg van een dezer dieren bevinden! voor weinige jaren, eenen ryken reiziger, met zyne vrouw en twee zynere dochters, in draegstoelen over eene vlakte van het eiland Ceylon reizende, werd door eenen afgezonderden olifant bemerkt. De verschrikte dragers reddden zich, den olifant stort zich op de draegstoelen, verbryzelt dezelve onder zyne voeten, en met zynen snuit de verminkte lichamen van zyne slagtoffers aengrypen, de verschrikt hy hun in stukken door hen by herhaling tegen de boomten te werpen.

De inwoonērs om zich tegen deze verschrikkeleke ontmoetingen te waerborgen bedekken de diepe grachten met boomtakken met bladeren beladen, waer den olifant in valt, een been breekt en van honger sterft; myningmael brengen zy het zoo ver door hulp van eenigen van zyn geslacht zich van dit gedroegtelek vier voetig dier meester te maken, en zie daer op welke wyze.

De olifantdryvers naderen met voorzorg het woud waeruit het gebrul zich doet hooren, leidende twee tamme olifanten welke zy op eenen geringen afstand verlaten. Deze olifanten vervolgen vreedzaam hunnen weg het wilde dier te gemoet, even als of zy zoo als hy bewooners van het woud waren. Na eenige omwegen nemen zy hem in het midden, en afspeliende zyne aandacht aftrekkende. De olifantvoerders glyden zachtjes aen zyne voeten, leggen hem met sterke touwen vast zoo als men het op de print ziet, dat op een zeker teeken verlaten hem de twee verraders, latende den armen olifant wel aengebonden, en den honger ter prooye, die hem in weinige dagen handelbaer maekt.

Wanneer hy volkomen uitgeput is, komen de olifantvoerders met hunne twee medeplichtigen hem afhalen, brengen hem binnen de stad, en deze verraders weten heel wel hem met snuit-slagen in toom te houden, wanneer hy het waegde den moedwilligen te spelen; doch gewoonlyk is hy zeer zachtmoedig, en zich weldra aen zynen stand gewennende, duert het niet lang of hy verzoent zich opregtelek met hen die hem bedrogen hebben.

volking van vier en half miljoen zielen, hoe groot is het cijfer van dit getal, der genen, die het stemrecht hebben? 89,630.

Dus 89,630 op 4,650,000 zielen, zynde 4,560,370, die in het land niets te vertellen hebben, en 89,630 of het 52ste gedeelte der bevolking, die als volk worden aangerekend.

En indien men dit getal van 89,630, stemmers wilde onderzoeken en ontleden; den invloed, de omkooping, en de verschillende bedriegeryen er kon uithalen, men zou tot eenen uitslag komen, van een klein getal kottierie mannen en eenige intriganten die den weg naar het schottelken zoeken; zoo wel dat dit groot woord van volk, soeverain en van natie een uitsteekberd is, en een lokaas om uilen te vangen.

Het woord van volk, tegen over het stelsel der kiezingen is eene *duperie*, die te belachelijk wordt om vol te houden. Of wel men moet zeggen: In den naam van het volk dupe, of het volk er van weg laten en zeggen simpel ga weg: wy besluiten, en zoo voort. Dit ware meer deftig, geloof ik, als met het volk den spot te dryven. Het volk kan zich zeer wel van al die geestigheid passeren: want gy kent het voor den vorm een regt toe, waer van gy het gebruik hem ontzegt.

Het spreekt ook van zelfs, daer al het geen wat er gedaan wordt, geschied in den naam van het volk, zoo moet den uitslag er van, ook den naam hebben van iets dat algemeen is: De algemeene voorspoed! de algemeene welvaart! Hoort de minister spreken, Rogier en *tutti quanti*, de welvaart is algemeen. Het belgische volk is op een hoogte van voorspoed om alle andere natien beschaemd te maken, en wanneer men dien welvaart van by ziet, wy vinden hem, geheel en al ten voordeelen van een 500-duizendtal zielen, terwijl men over de vier miljoen zielen vindt, die van dag tot dag meer om meer achter uit gaen, en voor het grootste getal in de diepste ellende leven: Algemeenen voorspoed!

De werkmans wordt gestroopt, van zynen loon afgetrokken, uitgeput aan eenen overtoolligen arbeid! Waerom? Wilt gy hen hooren? 't Is ten voordeelen van den algemeenen welvaart! Gy hebt gebrek, hebt geduld, 't is ten profyten van den algemeenen welvaart! De eetwaren zyn niet koopelyk: boter, vleesch, eijers, zyn een objekt van gestadige exploitatie geworden, ten voordeele van eenige grond-eigenaers; de opkoopery maekt er zich meester van om het vreemde te bevoorraden; laet maer gaen, 't is in den naam van de algemeene welvaart.

Hier, in den naam van het algemeene volk, als het volk er gansch en geheel buiten is.

Daer, in den naam van de algemeene welvaart, als over de 4 miljoen zielen, aen gemis, de twee derden aen diepe ellende lyden.

Met wie lachen zy?

Wy zien het land, « in de handen van eenige mannen, die een stelsel van regering inhuldigen, welke op eenige jaren den nationalen rykdom, uit den nationalen arbeid getrokken, in den schoot van eenige huisgezinnen, zullen opeenhoopen, langs den eenen kant; de armoede, langs den anderen, by het groot getal werklieden! En men durft van volk en van welvaart spreken?

Met wie lachen zy?

VOLKS-FEESTEN.

Men zegt gewoonelyk, dat de menschen en dingen veranderen, en het is alwel genoeg zonder, dat het gene dat noch menschen, noch dingen zyn, verandert daer en boven. De wereld is alreeds zeer aerdig waerachtig, en dat hetgeen dat niet bestaat, even gelyk wy, oud en grys moest worden, het zou nog slimmer wezen. Niettemin is 't waar, dat de menschen en de dingen veranderen, zelfs van uer tot uer, van dag tot dag; elk ziet het en elk gevoelt het voor zich zelve. Steekt den neus aen de deur? Zyn het niet algezig-veranderingen? Zyn de menschen op de straat, gelyk zy zyn in hun huis? De noodwendigheid van te schynen, dat men niet is, is de mode van den dag geworden.

Het ware nog al kurieus, geloof ik, van in 't groot en in 't klein de hedendaegsche maetschappij, van naby eens te aenschouwen en in te zien, waer voor de ouden, hunne zakken uitschudden, om te maken dat hunne kinderen op straat niet kunnen gekend worden? Waerom dat men meer doet, als dat men kan, om te doen gelooven dat men meer is, dan men is? Waerom een mensch in het openbaar zyne denkwy loochent, en zoo is van binnen, als hy zich anders toont van buiten? Waerom de medecyns de gezonden ziek maken? waerom de papen van het laetst oordeel spreken, en andere duizende kleinigheden, die van stond tot stond veranderen, als men die van binnen ziet? dit zou zeer wel het onderwerp van woordenboek, beter gezeid feitboek, kunnen uitmaken.

De feesten, by voorbeeld zouden een ruim veld aen de overleggingen opleveren. Niets heeft meer veranderingen ondergaan, als de manier van het volk bezig te houden, met dansen en springen. Van het feest van Canaan, alwaer Kristus het been uitstak, tot aen den volksbal op het Sint Pietersplein, brengt maer uwe hersenen by elkander en begin maer te denken, door welke ongeloofelyke veranderingen men daertoe is gekomen. Van de bruilof van Canaan, alwaer het kanaalje goed, voor de eerste maal, aen de tafel werd uitgenoodigd, om mee te eten — men zegt dat zy met vier duizend waren — tot aen den popularen bal; alwaer dit zelfde kanaalje goed voor de eerste maal uitgenoodigd werd om te dansen, hebben de feesten alle vormen genomen. Alleenelyk, tusschen den balpopulaire en het vreugde feest van Canaan, danste men niet meer. Het waren groote vertooningen geworden, alwaer het volk grimacen en poetsen maakten, ter voldoening van de heerschezucht. De kruistochten, waren grooten volksfeesten, die verre weg liepen van het gedacht van hem die op de trouw van Canaan danste. In Spanjen had men de autodafes tot meerder eere en glorie van God, maer nog meer om de fortuinen der oude joden in te palmen. De Siciliaensche Vespers, de Heilige Barthelemy, de moorderyen van Ierland, waren zooveel volksfeesten, waerin het kanaalje goedjen, niet meer werd uitgenoodigd om te eten ofte dansen, maer nu om zich zat te drinken. Dan kregen wy de eenige groote en wezentlyke volksfeest van 1789, die het volk zich lief ontrukken in 1792 en 93. Daerop volgde de keizerlyke feesten, de

triumfwagens, de groote paraden, het klokkengelui der overwinning! Dan de feesten der restauratie, en slechts sedert 1830, zyn wy zoo niet uitgenoodigd om te eten, ten minsten zyn wy het, om te dansen. Het tydstop der populaire banketten, in Frankryk bracht het populair dansen mee in België, en op heden mag men zeggen, dat de feesten dit volkskarakter hebben terug gekregen, van toen dat Kristus, op den bal van Canaan zynen peper gaf — het eten daergelaten, dat misschien het best zou wezen. —

Alleenelyk is het te beklagen dat, daer de vroegere volksfeesten, slechts dienden tot het verhemelen van groote schelmdaden, dat onze eenvoudige danspartijen, onder de begoocheling van eenige lampioentjens, dan nog niet vry zyn van sommige berekeningen, en dat de hoop van door dit middelken de stemmers langs hunnen kant te krygen, onze gemeente-heeren, dit gedacht van den popularen bal, als een lokaas gebruiken.

De bal populaire van zondag, van den Kouter op St. Pietersplein gebragt, is eene combinatie, die al de kiezers van St. Pieters, met twee jaren en half voor het bestuur, zullen doen stemmen; wel te verstaen als men opvolgentlyk, alle jaren dit bal vernieuwe, en in plaats van een sommeken van 300 francs, 1000 francs bylage geve, om het te verrigten dat een beetje treffelyk is. — Men geeft wel 500 francs aen maetschappijen, die in het publiek niets verrigten en die misschien geen 300 francs er van uitgeven, na al, voor 't algemeen niets voortbrengen. In tegendeel de bal populaire op St. Pietersplein is de zaak der neringdoenden, en by gevolg een algemeen nut, waer uit voor de gemeente eenig profyt te trekken is.

Met dit inzicht kunnen wy zeer wel in het idee der exploitatie van stemmen, geene monstrositeit vinden, mits er toch overal een haiken moet inzitten, en dat de wereld thans eene eenige groote exploitatie is geworden. Ter kontraire, wy willen het bestuur verwittigen, dat het om de 200 stemmen op St. Pieters verloren, weer in te winnen, voor de twee jaren en half, dat er nog te verlopen zyn, den bal populaire, op St. Pietersplein, moet voortzetten, behoudens van nadien te doen gelyk de komeet en de St. Pieterlingen te laten klappen.

Met Vlaemsch.

Men wordt vlaemsch dat is vast; men zou het lang moeten wezen, zeker maer 't is beter laet als nooit, en als men den gewichtigen stap ziet, die de flaminganten, in deze laetste dagen vooruit hebben gesteld, is het juist van te zeggen, dat indien men lange jaren bezig is, met het leggen en herleggen der grondvesten, door een hoofdig en verfranscht ministerie zoo zeer verinderd, het niettemin waar is, dat die grondslagen op heden in staat zyn om het gebouw gestand te doen, dat de verdedigers der vlaemsche taal sedert 1830, gedroomd hebben.

Het is niet meer mogelyk, den snellen voortgang er van te loochenen. Die taal, zoo misacht en mishandeld, uitgejouwd door degenen zelve die, op heden schynen zyne aanhangers te worden, — ten einde haer misschien te gebruiken zonder daerom van binnen te denken, als vroeger, — die taal gaet eerlang eene noodwendigheid worden waaraan het algemeen leyen, in Vlaenderen zich zal doen gevoelen. Het is dat het kleine leger der Flaminganten welke tot over eenige jaren nog, al den goeden wil, al den moed, waervan het bezield was, uitsluitelyk moest gebruiken tot het behouden der positie, welk het had genomen, dat dit leger heden versterkt is, door een geheel nieuw vlaemsche taling, die zich met al het vuur der jeugd en eene volkomene overtuiging onzer zoo lang en diep miskende volksregten, in de ryen der stryders werpt; zynen geest, zyne studien er aen offert, ten einde tot het herstellen der grieven te geraken, vroeger als eene droomery van de hand geworpen. Zy verstaen op hede dat: « Het natuerlyk regt van een volk om in zyne taal geregeerd, bestierd, veroordeeld en onderwezen te worden, zoodanig onbetwistbaer, zoodanig klaer is, dat, als wanneer de terugwerking tegen het neerlandisch bestuur, in 1830, den eersten slag er aen toebrengt, onze vrymakers om hunne onbillykheid te bewimpelen, niets beters vinden, als te zeggen: dat de gewaende vlaemsche spraek, niets anders was als eene gebrekkige taal, en dat het bygevolg onmogelyk zou wezen, eenen officiellen tekst der wetten in deze taal te geven. » — (JULIUS VULSTEKE.)

Zy verstaen dat de weigering der regten, by den Vlaming de beschaving verhandelen moet.

« Voor wat de vooruitgang en de beschaving betreft, zegt voornoemde schryver, men bekend dat de vlaemsche provincien ver ten achter zyn, Maer aen wie is de schuld? Zon het misschien zyn dat het vlaemsche volk het licht ontvlugt? Is het de wil van zich te onderwyze, is het de bekwaamheid die hem ontbreekt? Zyn verleden beantwoord aen deze vragen. Hetgeen de voortuitgang tegen gaet, het is die tegenstrydige en onnatuerlyke opvoeding, die de onderwezene personen, van het algemeene volk verwydert, aen de massa belet, hunne behoeften aen de mannen van wetenschap te doen kennen, en aen dezen van op de menigte hunne heilzame werking te oefenen, werking die de mindere lagen der maetschappij, welke slechts aen het lager onderwijs deel hebben genomen, in aenraking zouden brengen met de meer gelukkigere klassen.

Wat verderfelyk is voor de beschaving, is die onuitlegbare hoofdigheid, die het aenleeren van iets verbiedt, wanneer men voorafgaende de fransche taal niet bezit, zy nogtans die, bezield met inzichten van contralisatie, veel meer, de een making, tegen al, als de verspreiding van het licht verkiest te begunstigen. »

Men kan by deze weinige regelen zich overtuigen, dat er beradenheid in het kamp heerscht, en dat de pylen niet in den wind zullen geschoten worden.

Deze voor het Vlaemsche volk zoo heilzame beweging heeft alreeds eene eerste vrucht gedragen, die duizende kernen in zich houdt om binnen kort eene buitengewoonen goosten voortbrengen.

Een der onzinnen, die by het volk, vooral in het oog sprong en waarvan de impopulariteit geenen twyfel leedt, was het gebruik uitsluitelyk der fransche taal in de gerechts-

hoven, dan wanneer de betichte, die taal niet magtig was. Daer de beide talen in België gebruikt, facultatief zyn, en dier men aen een goed vlaemsch onderwijs gebrek lydt wordt deze taal door de meesters advokaten niet genoeg geoeft, om die met eenig voordeel in de pledoojien, tegen over het fransch te kunnen gebruiken. Dezen onzin, die regtover den beschuldigen eene onregtvaardigheid daer stelt, verdwynt met rasse schreden en eerlang, God dank, zal de vaderlandsche taal zyne indringende en magtige too- nen, voor den stoel van Themis, doen hooren.

Men verstaet gemakkellyk, dat een dergelyk gebruik, geschikt moet wezen, om eenen grooten invloed in al de standen des volks voor te brengen, en zoo al stillekens by dit soort van menschen, mannen en vrouwen in te dringen, by hen die tot heden toe gene taal kennen, om de fransche taal, zoo niet, te congediëren, ten minsten het gebruik er van, niet meer eene stipte en onmisbare noodwendigheid te gelooven.

De vlaemsche taal is dus verre van dood en begraven te zyn, gelyk men beweerd heeft in de officiële wereld. Zy zal herleven!

Er is nogtans met onze overwinning, niet al te ligt om te gaen. Hoe schoon ook de toekomst ons tegenlicht, mag er toch niet geslapen worden, op dat de beweging geene verkeerde rigting kryge, en het werktuig worde der partijen, 't zy katolyk of liberael.

Geene kottierien, of geenemannen van de kottierien, die altoos anti-vlaemsch geweest hebben, en dan op eens door een mirakel, meer vlaemsch zyn geworden, als de flaminganten van 1848, Geene komedie, gelyk men in den provincialen raed onlangs gespeeld heeft. De beweging moet vlaemsch zyn, vlaemsch van hart, maer geene gemaekte aperyen, noodig voor het oogenblik.

Dat men het wel in acht neme, de burgery, wilt eene groote onafhankelyke vlaemsche party, buiten allen invloed van het « Journal de Gand of de Bien Public », wanneer de Vlamingen met hunne overwinning, tot de liberale associatie, langs hier, tot de katolyke, langs daer overloopen, zult gy van beide zyde den steun der burgery verliezen en niets kunnen verrigten.

De Vlaming, die zyne taal bemint, bemint het volk, en de algemeene volks-belangen, dus hy is liberael, maer hy is geen man van die willekeurige en onverdraegzame kottierie, die noch vryheid, noch vrye denkwyze by den onafhankelyken burger eerbiedigt, maer slaefische aanhangers vergeld en bewierookt.

Voor de Vlaming, geene platvoetery!

Engelsch-Belgisch-Verdrag.

Het Journal de Gand, het orakel van Myheer Vander Stichelien, tydens de kiezingen geraedpleegt loochende stellig dat er eenige spraek van dit traktaat met Engeland gaende was. Heden maekt het blad eenen ardig knuisprong. « Alhoe zegt het, dat lord John Russell geene logenaar is, houden wy er aen van hem niet te gelooven. » — Want wilt dit blad zeggen, wy kunnen de heer minister Vander Stichelien voorgeen logenaar doen doorgaen — en dan op eens een sprong zywaerts doende om uit de klauwen te zyn, zegt hy, maer het is zeker dat de nyveraers zouden wel doen van er aen te denken, want van den dag dat Engeland dit kontrakt zal willen, zal het kontrakt plaats hebben. Voor de kiezing schreef hy dat men de minister in het zothuis zou moeten steken die de hand aen een dergelyk kontrakt zou leenen, daer het met eenen slag onze vryheid zou vernietigen. Nu zegt hy dat de ministers niets zyn, dat de koning niets is, dat kamers, en senaet, dat België niets is, als Engeland wilt, dat België moet gehoorzamen. Wy moeten dansen gelyk Engeland schuift.

Men ziet het, in het boutieksken van dat blad, zyn er ongeloofelyke middelen om de omstandigheden aentekleeden naer gelang der noodwendigheid.

Komt fabrikanten neemt de pil binnen, is zy heden wat bitter, voor de kiezing was zy zoet. Niettemin gy moet uwe party nemen, het kontrakt zal worden, want de ministers zyn paljassen, waarvan John Russell de armen en beenen doet bewegen; voor wat de kamers betreft dat is om wel te lachen!

In het lagerhuis heeft de heer Forster, gevraagd naer de oorzaak der vertraging, door de belgische regering gebragt in het toepassen op Engeland van de nieuwe tarief-overeenkomst, tusschen Frankryk en België gesloten, eene vertraging, waerdoor Englands belangen zeer worden benadeeld.

Lord John Russell antwoordde, « dat het belgisch goevernement steeds aen de regering van H. M. de verzekering heeft gegeven, dat alle concessien, welke aen de fransche fabrikanten werden toegestaan, eveneens aen de engelsche zouden worden verleend. De onderhandelingen tusschen Frankryk en België hebben lang geduurd en niet zonder moeite werden de bepalingen tenaenzien van wollen-fabrikanten en andere voortbrengselen door de kamers aangenomen.

Toen nu de britsche regering vervolgens op nieuw zyne verwachting te kennen gaf, dat dezelfde bepalingen ook tot Engeland zouden worden uitgestrekt, zegde de belgische regering, dat het, aengezien de zitting van het wetgevend lichaam ten einde liep, te laet was om de kamers te laten beraedslagen over de, aen Groot-Brittagnien te verleenen concessien, terwijl zoodanige concessien van de belgische regering, zonder eene uitdrukkellyke wet, van nul en geene waarde zouden zyn. »

De minister gelooft nu, dat de britsche regering reden heeft zich over zoodanige gedragslyn te beklagen. Hy beschouwt zoodanige handelwys als zeer weinig vriendschappelyk jegens dit land, te meer, daer men de zitting der belgische kamers wel met twee of dry weken tot gezegd doel had kunnen verlengen. Engeland is in soortgelyke kwestien steeds met de meeste liberaliteit te werk gegaen.

Sedert tien jaren heeft het veranderingen in zyn tarief gebragt zonder veel te verhandelen, en toen het onlangs een handelstraktaat met Frankryk sloot, heeft het de bepalingen daarvan tot alle natien van Europa, dus ook tot België, uitgestrekt.

De britsche regering heeft echter dezer dagen op nieuw vertoogen tot België gerigt, en aangedrongen op het onmiddelyk sluiten van een handelstraktaat, waardoor Engeland op denzelfden voet als Frankryk geplaatst zou worden.

Wat zal Vander Stichele vertellen om zyne vrywille leuge?

Spoorwegen.

Men leest in het *Journal de Bruges*:

«Zoo wy er over oordeelnaer den byval der eerste afdeeling des spoorwegs van Eecloo naer Gent, zal de onderneming gelukkig zyn. Den 1 july geopend zyn er op 7 dagen zes duizend reizigers vervoerd geworden. Welnu, eens die spoorbaan gelegd tot aen de hollandsche grenzen, zal zy de meest bezochte gemeenschapsweg zyn, voor de betrekkingen tusschen de beide buerlanden, heden zoo broederlyk vereenigd, en welker belangen zoo veel punten van overeenstemming hebben.»

Het festival van zondag verleden, in het groot schouwburg, door de maetschappy *Broedermin en Taelyver* gegeven, is daer of omtrent nog al wel geweest. De toeloop van volk heeft er niet ontbroken, doch, al de plaetsen die betaelden, zyn *maegd* gebleven. In den eersten rang was er niemand. De burgemeester, met zyne vrouw en kinderen, zaten in hunne logie, stallen en baignoirs waren ydel.

De verschillende opgevoerde stukken, zyn wel vertoond geworden. *Een man te trouwen*, door H. Van Peenen, heeft buitengewoon veel byval genoten, alleenlyk zou men kunnen opmerken, dat die byval er niet zou by geleden hebben, indien men de *grote aria's*, een weinig op zyde had gelaten. Men begrypt het aerdyg effect, als men het fyn stemmeken hoort van Mevrouw V. P., met accompagnement van dry violen, een bas met snuifkoorden en een geweldig koper instrument dat in- en uitschijft, en in de zaal uit, gelyk eenen hond die tusschen de deur genepen wordt: De roulden vallen er door, gelyk stukken van platte boonen; en zangster, violen en aenschouwers, het legt er al aen toe.

GENT, 20 JULY.

De dry eerste dagen der algemeene gentsche Kermis zyn tamelyk rustig afgeleopen, vele vrede personen hebben onze stad bezocht, en door het schoon weder elk was te been. Al de kampstryden en andere feesten die in onze veeltallige Maetschappijen hebben plaets gehad, zyn met groot vermak en in vriendschap geëindigd. De pryzen voor het Paerdenloopen zyn vueriglyk betwist geweest, den toeloop der aenschouwers was buitengewoon groot, vele pragtige rytuigen waren er ook aanwezig. De wedstrijd voor den snelvaer in den Dok was zeer aenbelangend: Amsterdam, Asnières (Parys), Oostende en Antwerpen waren tegenwoordig, en er werd sterk gekampt. Het feest in den Casino had zoo veel volk uitgelokt, dat er een oogenblik was waerop de cirkulatie onmogelyk was geworden. De verlichting was zeer lief. De volksbal op den Kouter had zoo veel volk uitgelokt, dat het dansen en wandeling hyna onmogelyk was. Het orkest is te leeg, maer de verlichting was buitengewoon schoon. Deze echte volksfeest, door het beste weder begunstigd, heeft zeer levendig geweest. De derde dag der kermis is op eene weerddige wyze gesloten geworden door een concert der koninklyke *Koormaetschappy*, in wier ruim beluik demenigte der toehoorders zich samendrong. De dames waren er, als gewoonlyk, in groote meerderheid. De tuin was op schitterende wyze verlicht. De veldfeest van *Nemrod, Willem Tell* en van veel andere Maetschappijen, hebben overal veel dansers en danseressen uitgelokt. De restaurants en drankverkoopers kunnen ook niet klagen, bezonderlyk de gene die woonagtig zyn op eene plaets alwaer het een of het ander volkspel heeft plaets gehad. De agenten van politie hebben niet veel te doen gehad.

— De kamer van inbeschuldiging-stelling heeft naer de korrektoele regtbank dezer stad verzonden de zaak der fabriekwerkers, betigt van samenspanning, geweld en opstand tegen de politie.

— Op 18 dezer, is er in de kerk der Eerw. Paters Disalsen, eene goude broche, kruis en ring gestolen, van het O. L. Vrouwenbeeld.

— Het portret van August Gevaert, door een onzer byzonderste artisten, de heer Jan Lammens, geteekend, is te koop gesteld. De gelykenis is wonder wel gelukt. Men schryft in aen den prys van 2 fr. 50 c. by den heer Avanzo, Veldstraet, en den heer Volder, Kalandersstraet, Na het sluiten der inschryving zal de prys op 3 franks gebragt worden.

— Volgens een koninglyk besluit van 8 july, zullen de volgende veranderingen aen het uniform der burgerwacht zyn als volgt:

De onderofficiers en de kaporaels van het voetvolk zullen zilveren passanten aen hunne epauletten hebben; de eerste zullen daerenboven nog wat meer zilver aen de epaulet bekomen dan de laesten; men zal voortaan eenen kinband van blank metael aen de schako hebben van 56 centimeters lang, met dry leeuwenkoppen.

Het wit streepke aen den halsdas, de opslagen aen den kraeg en het rood biesken in de broek zyn afgeschafft, behalve voor de trommelaers en hunne overheid.

De majoors, die kommanderen, mogen voortaan de *aigrette* dragen, in plaets van de pluimen op den hoed, terwyl de kapiteins-adjudanten-majoors voortaan te peerd zullen mogen zitten, als er geëxerceerd wordt.

De hoed van de jagers wordt 16 centimeters kleiner gemaekt; men zal er nu eene kokarde en eenige andere dingen byvoegen; het wit streepke aen den halsdas is by hen insgelyks afgeschafft.

Aen de epauletten der onder-officiers en brigadiers van de artillerie zullen de grenaten en passanten van de epauletten in goud zyn. Ook het wit streepken en de opslagon van 't kleedsel zyn by de kanonniers afgeschafft.

De kavalerie heeft eene verandering in hare hoorntjens op de schabrak, aen den mantelzak en aen de epauletten.

De onder-officiers, kaporaels en gardes, mogen in den

dienst de sabels en egingletten dragen, die ze in de schijfschietingen gewonnen hebben.

— Er worden dikwyls om wonderlyke redens dekoratie gegeven? Ziet hier eene, die verleend werd, omdat een ander *iets* en de gedekoreerde *niets* gedaen heeft:

«De heer Amedée Liedts, zegt l'Echo, is benoemd tot ridder van de keizerlyke orde van het Legioen van Eer, ter belooning van het deel dat zyn vader, goeverneur van Brabant, genomen heeft in de sluiting van het traktaat met Frankryk!!!»

— Napoleon begint *peccavi* te zeggen! Over eenige weken deed hy de vlaemsche Redemptoristen uit Ryssel en Duinkerken jagen; nu vernemen wy, dat er drie paters dezer orde in die landstreek mogen terugkeeren.

— De verledene week is er te Londen eene moordpooging van eenen vader op zynen zoon begaen. De baron de Vidil bevond zich met zynen zoon op eene wandeling te peerd toen dezen laatste door zynen vader verscheidene wonden toegebragt werd. Baron de Vidil vlugtte in Frankryk alwaer hy in de schitterendste gezelschappen, van het voorval onbevreesd, ontvangen werd, doch daer de droevige tyding aldaer twee dagen nadien toekwam werd den baron de Vidil in het midden van zyne vrienden aengehouden en op zyne vraag naer Engeland gevoerd, daer hy voor rede aennam in zyne bekentenissen dat zyn zoon zinneloos was.

De zoon heeft zelf zyn vader aengeklaegd en al de noodige inlichtingen gegeven. Deze moordpooging heeft de geheele engelsche en fransche aristocratie in opschudding gebragt, en al de engelsche nieuwsbladen zyn met inlichtingen opgevuld.

PRUISSEN.

Aenslag op het leven des konings van Pruissen.

Men schryft uit Baden-Baden, van den 14 july:

«Heden morgen, rond 9 ure, heeft een student der Hoogeschool van Leipzig, Oscar Becker genaemd en herkomstig van Odessa, in den gang van Lichtenhal op Z. M. de koning van Pruissen een dubbel pistoolschot gelost.

» De bescherming Gods heeft het leven des konings gered.

» De kogel, gedrongen door de kraeg des kleeds van Z. M. veroorzaekte aen den linkerkant des halsen eene kneuzing zonder gevaer.

» Z. M. is te voet naer zyne vertrekken gegaen.

» De gezant graef Flemming, die den koning vergezelde, heeft den student Becker aengehouden, die aen de groot-hertoglyke justicie is overgeleverd.

Men schryft uit de zelfde stad, van den 15:

De nota, in de brievenesch van Becker gevonden, behelst de volgende verklaring:

» Ik heb den koning van Pruissen willen dooden, omdat
» hy de eenmaking van Duitschland niet kan bewerken.
» Hy moet sterven, opdat een ander zyne taek volbreng.
» Men zal trachten my belachelyk te maken, of my voor
» zot te doen doorgaen; maer ik moet myn plan ten uit-
» voorbrengen, voor het geluk van het duitse Vaderland.

» OSCAR BECKER, student te Leipzig.»

VERVOLG EN SLOT DER

ALGEMEENE KERMIS TE GENT.

PROGRAMMA.

Zondag 21 July.

Koninklyke maetschappy van Land- en Hovingbouw

Om 10 ure des morgens, uitreiking der medaljen door de koninklyke Maetschappy van *Land- en Hovingbouw*, toegewezen aen de bloemkweekers die het meest aen de Bloememarkt op den Kouter hebben bygedragen.

Van 's middags tot een uer, zullen er muziekstukken op den Kouter uitgevoerd worden.

Koninklyke maetschappy Nemrod.

Om 2 ure namiddag, groote schieting met den keiboog in het lokaal der Maetschappy, in de Goudstraet.

Maetschappy de Schelde. — Schieting met den Handboog.

Op de zelfde uer, groote schieting in het lokaal der maetschappy, buiten de Antwerpsche poort.

maetschappy genaemd het Yzeren Kruis.

Om 3 ure namiddag, schijfschieting met den Stalenbout en kleinen kruisboog in het lokaal der maetschappy, in de herberg het *Yzeren Kruis*, op de Slypstraet.

Volkspelen.

Op de zelfde uer, buiten de voormallige Brugsche poort waterfeest en ringsteking door de zorg der maetschappy van Sint-Hubertus.

Om 6 ure des avonds groot toonkundig concert ingerigt door de *Vereenigde Liefhebbers Muzikanten*, in den hof van het Fort, buiten de Kortryksche poort.

Op de zelfde uer, zullen er muziekstukken op den Koornmarkt uitgevoerd worden.

Koninklyke maetschappy van Rhetorica, Broedermin- en Taelyver.

Om 7 ure des avonds voortzetting van het vlaemsch Toonkundig feest, ingerigt door de koninklyk maetschappy van Rhetorica: *Broedermin- en Taelyver*, en derkoosteloze vertooningen in het groot Schouwburg, door de vreemde maetschappijen.

Koninklyke maetschappy Nemrod.

Om 9 ure des avonds zal deze maetschappy, in haer lokaal, in de Goudstraet, een groot Veldfeest geven met verlichting van den hof.

Volkshal.

Om 10 ure des avonds zal de Kouter luisterlyk verlicht worden. Een orkest zal er dans-arias uitvoeren.

Gedurende de kermisdagen zullen de kabinetten der Hoogeschool en der Nyverheids-school, alsmede het museum der Akademie voor het publiek geopend zyn, van 10 ure des morgens tot 2 ure namiddag.

Goedgekeurd van den Gemeenteraad, op 13 july 1861.

De Burgemeester, als Voorzitter, CH. DE KERCHOVE.

De Geheimschryver, C. WAELBROECK.

Raetsel n° 13.

Ik tel niet meer dan vier, maer voegt ge er dry nog aen,
Althans word ik een plaets, waer ieder stil moet staen.
Alwaer de mensch in 't zand, den kop ter neêrgebogen,
De knien buigt voor den wil van 't eeuwig Aylvermogen!

De oplossing van ons vorig raetsel, n° 12, is KOMEET.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 15 tot den 17 July.

Frans de Becker, 42 jaren serjant by het 10^e linie-regement, te Gent, met Elizabeth van Lippely, 23 jaren, zonder beroep, St. Pietersnieuwstr.

Gustaaf Lemaire, 28 j. letterkundige, van der Donckgang, met Anna Larose, 17 j. zonder ber. violettestr.

Pieter Eggermont, 53 j. brouwersgast, te Ledeberg, met Theresia Pins, 49 j. winkelierster, brusselsche str.

Philip Riessauw, 22 j. borstelmaker, met Maria Deri, 21 j. fabriekwerkerster, beiden doornstraet.

Lieven Cristel, 21 j. fabriekw. lang-scheepgracht, met Barbara Cantar, fabriekw. pharildeplaets.

Amiens Hanninck, 53 j. fabriekw. kleine bottermerkt, met Paulina Maire, 29 j. dienstmeid, brugsche str.

Hippoliet Seneceau, 27 j. huidevetter, kortryksche str. met Blondine Bockxstaal, 51 j. dienstmeid St. Pietersplein.

Theofiel Verhegge, 20 j. fabriekw. met Caroline Genus, 24 j. fabriekw. beiden S. Antoniuskaci.

Jan de Cock, 25 j. fabriekw. groot meirhem, met Maria Coryn, 20 j. fabr., roodelyke str.

Henri Duhayon, 26 j. smid, huidevetterken, met Rosalie d'Am, 22 j. fabr. bavienstr.

Amand Janssens, 30 j. daglooner, groendreef, met Emelia Lossy, 25 j. fabr. kerkstr.

Adolf Couvreur, 21 j. fabr. met Camille Dumont, 20 j. fabr. beiden wyn-gaerdstr.

Karel Hoste, 22 j. beenhouwer, met Joanna Vander Haegen, 56 j. zonder ber. beiden chartreuzenstr.

Karel Backeland, 23 j. daglooner, nieuwlant, met Joanna Bouvriar, fabr. sassche poortstr.

Jan Cornelis, 33 j. hovenier, kortryksche str. met Julie Verhenne 29 j. fabr., dok.

Sterfgevallen van den 15 tot den 18 July.

Maria de Kruyter, 19 j. zonder ber. veerdamstr.

Adam Dauphin, 19 j. fabriekw. papegaestr.

Stephanie Sterke, 21 j. dienstmeid, roodekoningstr.

Maria Major, wed. de Blauwe, 82 j. korte violettenstr.

Euphrasie Devries, 37 j. zonder beroep, molenaerstr.

Melania Gevaert, huisvr. Verhegge, 21 j. heuvelstr.

Antoon Rosy, 21 j. kurassier by 't 2^e regt., akkergermstr.

Constancia van Godtsenhoven, 21 j. zonder bedryf, wangenaerstr.

Bernaerd Depestel, 40 j. voerman, meulenede.

Jan Masur, 47 j. daglooner, kortryksche str.

Katharina Maton, wed. Vandaele, 63 j. lange wyngaerdstr.

Karel TKint, 30 j. dagl. krommen essen.

Pieter van Speybroek, 69 j. dagl. heuvelstr.

Sidonie Pernot, 17 j. zonder ber., minneerschbrug.

Pieter Sidders, 77 j. zonder ber., lang scheepgracht.

Karel Ulendahl, 72 j. zonder ber., Byloke.

52 Kinderen onder de 7 jaren.

Geboorten van den 15 tot den 18 July.

Van het mannelyk geslacht 54) Totaal 70.

Van het vrouwelyk geslacht 56)

REGERING VAN GENT.

MERKTEN.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

100 hektoliter	12 July.	19 July.
Witte tarwe	25 34 a — —	25 2 a — —
Rode id.	26 — a — —	26 21 a — —
Rogge	15 — a — —	14 18 a — —
Geerst	16 — a — —	14 — a — —
Boekweit	18 — a — —	16 — a — —
haver	10 10 a — —	10 85 a — —
Aerdappelen, 100 k.	— a — —	— a — —

BROODZETTING.

Van den 19 om in te gaen den 21 July.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuild	fr. 0 42
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuild.	» 0 35
1 Kilo rogge.	» 0 20

ANNONCES.

GEMEENTE KERMISFEEST.

By gelegenheid der algemeene Kermis, zal de Maetschappy Voor KUNST EN MOEDERTAEL, in hun Lokaal de Karpel, Annonciatstraet, nog een luisterryk DANSFEEST geven, op Zondag 21 July.

De Feest zal om 9 ure beginnen.

INGANGPRYS: 25 CENTIEMEN PER PERSOON.

BERICHT.

Ter Gelegendheid van de algemeene Groote Gentsche Kermis, zal er in den Estaminet de *Goude Kroon*, op den Reep, n° 56. by J. B. COUCHER, nog EEN LUISTELYK BAL plaets hebben op Zondag 21 July. — Het Buffet zal voorzien zyn van Lekkere Eetwaren. Zeg het Voorts.

ZANGMAETSCHAPPY

DER VEREENIGDE WERKLIEDEN.

IN DEN PRINS (RAEM.)

Op Zondag 21 July 1861, om 9 ure 's avonds, groot

NACHTFEEST EN BAL,

Ter gelegenheid der Gentsche Algemeene Kermisfeest.

Eene Schael zal aen den inganggeplaetst zyn, waerin ieder persoon verzocht wordt ten minste 25 centiem te storten.

F. BOGAERTS, Drukker, Pré-aux-Cleres, by het Groot Vleeschhuis.